

en Kommission eller et Udvalg til at bedømme, hvorledes Forholdene ere, og hvilken Rente man mener er passende for Sparekasserne at tage. Det ærede Medlem talte ogsaa om, hvorledes det skulde gaa med Sparerne og Sparekasserne, naar de ikke kunde faa Lov til at give dem en højere Rente eller udbetale Bonus eller den Slags, og det ærede Medlem kom sluttelig til det Resultat, at de kunde sætte Udlaansrenten ned. Jeg synes, at det ærede Medlem tilligemed flere, der have talt, have talt temmelig lidt om de Folk, der skulde laane Pengene. Naar der i det hele taget skal træffes Bestemmelser om den Slags Ting, synes jeg, at man ogsaa skylder at tage noget Hensyn til dem. Naar navnlig den sidste ærede Taler saa stærkt har fremhævet, at det var en Lov for Landboerne, at det var dem, der skulde have de Laan, og at det var for dem, der skulde lovgives her, tror jeg i alt Fald, at hvad Provinsforhold angaar, har det ærede Medlem ikke Ret, idet der i Provinserne meget hyppigt laanes store Beløb af Sparekasserne i faste Prioriteter i Købstad ejendomme. (*Oct. Hansen*: Det er lige saa galt eller værre). Naar det ærede Medlem siger, at det er lige saa galt eller værre, vil jeg dertil svare, at det saa dog ikke i denne Forbindelse kan siges, at det er en særlig agrarisk Lov.

Det ærede 1ste Medlem for 6te Kreds (Koch) talte i Gaar om, at det var gode Tider, altsaa gode Tider for Sparerne og maaske for Sparekasserne. Men der kommer jeg tilbage til det, jeg nys har omtalt. Jeg synes, der er en 3die Faktor, man ogsaa maa tage med i Betragtning, og det er Laantagerne. Naar det ærede Medlem har sagt, at det var en Lov, der vistnok særlig var Trang til i Kjøbenhavn, men ikke uden for Kjøbenhavn, tror jeg med mit Kendskab til Provinsforhold at turde sige — og jeg vil der give den højt-ærede Indenrigsminister Ret — at efter min Mening har Jylland maaské endogsaa særlig Trang til en saadan Lov som den foreliggende. Jeg har lagt Mærke til, hvad der for øvrigt ogsaa er oplyst af flere ærede Talere her, at vi oppe i det nordlige Jylland mange Gange have haft en Sparekasserente, d. v. s. en Indlaansrente, som har været $\frac{1}{2}$ pCt. højere end paa Sjælland og specielt end her i Kjøbenhavn. Det ærede Medlem sagde ogsaa, at af 532 Sparekasser var der kun 5, der gav over 4 pCt. i Indlaansrente. Hvis det Tal er rigtigt, hvad det naturligvis er, antager jeg ikke, at de Sparekasser, som f. Eks. have

særlige Bestemmelser med Hensyn til Kapitaler, der anbringes paa bestemt Opsigelsesfrist, f. Eks. paa 3 Maaneder, ere tagne med i de 5, thi hvis de tages med, nærer jeg nogen Tvivl om, at Tallet passede, hvis vi skulde have en Optegnelse i Øjeblikket om de Forhold. Jeg har lagt Mærke til, at i adskillige Sparekasser kan man se ophængt Plakater, hvorpaa der staar: Renten af Indskud paa over 3 Maaneder betales med $4\frac{1}{2}$ pCt. Vi have mange, ogsaa store Sparekasser, hvor sligt finder Sted. Det kan godt være, at Sparekasserne ikke betragte det som den normale Rente, men det er faktisk, at den Rente bliver givet i alt væsentligt af alle de Indskud, de faa.

Jeg ser i Lovforslaget en Betyggelse for, at man faar et sagkyndigt Skøn. Det ærede 6te Medlem for 1ste Kreds (*Oct. Hansen*) sagde, at Rentefoden kunde være meget vekslende. Ja, men naar vi have et sagkyndigt Raad, der stadig kan træde sammen, saa snart det finder Anledning dertil, finder jeg mere Betyggelse deri, end om det var som f. Eks. i Jylland, hvor vi have mange smaa Sparekasser, som — maaske af Hensyn til den reelle Side af Sagen, men maaske ogsaa af Hensyn til, at de ikke gerne ville have, at deres Indlaanskonto skal gaa ned — sætte Renten op og derved tvinge andre Sparekasser til ogsaa at forhøje Renten. Det anser jeg for unaturligt, og jeg tror, det kunde forhindres ved en saadan Sammensætning, som Lovforslaget foreslaar.

Det ærede 2det Medlem for 3die Kreds (*Tolderlund*) sagde ogsaa i Gaar, at det vilde volde Forstyrrelser med Hensyn til Prioriteteterne, naar vi fik en saadan skiftende Maksimalrente, som man kunde tænke sig der vilde blive, ved at Raadet forandrede Renten. Jeg antager ikke, det ærede Medlem kan have undgaaet at lægge Mærke til, at Forholdene, som de have været, navnlig i de senere Aar, have givet Anledning til saa store Forstyrrelser, at det, Forslaget her foreslaar, paa langt nær vil kunne naa dertil, i alt Fald i Jylland. De Herrer vide saa godt, at naar de fra Sparekasserne med Hensyn til deres faste Prioritetslaan faa en Meddelelse om, at Udlaansrenten for den Kapital, vedkommende skylder, fra den Tid er forhøjet til det eller det Beløb, har vedkommende Laantager Valget mellem at sige nej, indbetale sit Laan og søge Laan andetsteds, eller ogsaa at gaa ind paa Forhøjelsen. Men i 99 af 100 Tilfælde er han nødt til at gaa ind paa Forhøjelsen, thi den finder sjældent eller aldrig Sted, und-